FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 24.2.2009
KOM(2009) 96 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

Jäsenvaltioiden vastaukset tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen varainhoitovuodelta 2007

{SEC (2009) 257}

SISÄLLYSLUETTELO

1. Kertomuksen tarkoitus ... 3

2. Tiivistelmä ... 3

3. Vuotta 2007 koskevan tarkastuslausuman perustana olevat yleiset ja yhteiseen hallinnointiin liittyvät havainnot ... 5

4. Virheiden johdosta toteutetut toimet ... 7

5. Jäsenvaltioiden toimet koheesiopolitiikan sekä maatalouden ja luonnonvarojen osa-alueilla havaittujen puutteiden korjaamiseksi ... 8

6. Jäsenvaltioiden auttaminen EU-rahoitteisten hankkeiden hallinnoinnin parantamisessa ... 11

7. Päätelmät ... 12

1. KERTOMUKSEN TARKOITUS

Euroopan unionin talousarvion tilintarkastuksesta vastaavana ulkopuolisena tarkastajana toimiva Euroopan tilintarkastustuomioistuin antaa vuosikertomuksessaan tarkastuslausuman tilien luotettavuudesta ja niiden perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tarkastuslausuma on tarkastajan lausunto siitä, onko EU:n tulot ja menot kirjattu kattavasti ja oikein ja onko varat kerätty ja käytetty kaikkien sopimusmääräysten ja säännösten mukaisesti.[1]

Komissio toimittaa heti tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen vastaanotettuaan jäsenvaltioille niiden vastuulla olevien varojen hallinnointia koskevat tiedot, ja jäsenvaltioiden on toimitettava vastauksensa kuudenkymmenen päivän kuluessa näiden tietojen vastaanottamisesta.[2] Komissio toimitti edellä mainitut tiedot jäsenvaltioille 11. marraskuuta 2008 ja pyysi samalla jäsenvaltioita täyttämään kolmiosaisen kyselylomakkeen. Kullekin jäsenvaltiolle oli tätä ennen jo toimitettu sitä koskevat tilintarkastustuomioistuimen huomautukset, ja jäsenvaltiot olivat keskustelleet huomautuksista sekä tilintarkastustuomioistuimen että komission kanssa ennen tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen hyväksymistä. Jäsenvaltioiden vastauksista laadittu yhteenveto esitetään komission kertomuksessa (johon on liitetty komission yksiköiden valmisteluasiakirja), jonka komissio antaa tilintarkastustuomioistuimelle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille viimeistään 28. helmikuuta 2009.

2. TIIVISTELMÄ

Tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuodelta 2007 laatima vuosikertomus on merkittävä kahdesta syystä. Ensinnäkin tilintarkastustuomioistuin on muuttanut kertomuksensa rakennetta vastaamaan uutta rahoituskehystä. Lisäksi kertomus sisältää nykyisen komission ja parlamentin toimikauden viimeisen tarkastuslausuman.

Komissio on pyrkinyt tehostamaan valvontajärjestelmäänsä, ja sen työn tulokset ovat nyt alkaneet näkyä tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausumassa. Tilintarkastustuomioistuin on nyt ensimmäistä kertaa antanut huomautuksia sisältämättömän lausuman tilien luotettavuudesta. Tällainen ”puhdas” lausuma saatiin myös tulojen, talous- ja rahoitusasioiden toimintalohkon maksusitoumusten ja maksujen sekä hallintomenojen perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tilintarkastustuomioistuin totesi lisäksi, että edellä mainittujen osa-alueiden valvontajärjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia. Sen sijaan kun kyseessä olivat yhteisesti hallinnoitavat varat, tilintarkastustuomioistuimen lausuma tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta oli useimmissa tapauksissa kielteinen. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin katsoi, että näiden varojen valvonnassa käytettävät järjestelmät olivat vain osittain vaikuttavia. Maatalouden ja

---

1 Euroopan tilintarkastustuomioistuin, Vuosikertomus – EU:n talousarvio varainhoitovuodelle 2007, tiedote, s. 7.

2 Varainhoitoasetuksen 143 artiklan 6 kohta.

luonnonvarojen hallinnan toimintalohkoryhmästä tilintarkastustuomioistuin totesi, että menojen perustana oleviin toimiin liittyvä virhetaso oli toimintalohkoryhmän tasolla tarkasteltuna olennainen. Tilintarkastustuomioistuin totesi kuitenkin, että maataloustukirahastossa, jonka osuus kaikista maatalousmenoista on 85 prosenttia, virhetaso oli hieman alle olennaisuustason. Tilintarkastustuomioistuimen mukaan eniten virheitä esiintyi koheesiopolitiikan osa-alueella. Arviolta 11 prosenttia kaikista maksetuista korvauksista olisi pitänyt jättää maksamatta. Vakavimmat havaitut puutteet liittyivät hallinto- ja maksuviranomaisten suorittamiin rutiinitarkastuksiin sekä tarkastuselinten toimintaan. Suurin osa tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista toimista liittyi ohjelmakauteen 2000–2006.

Komissio toimitti marraskuussa 2008 heti vuosikertomuksen julkaisupäivää seuraavana päivänä kullekin jäsenvaltiolle tiedot tilintarkastustuomioistuimen kyseisessä jäsenvaltiossa toimittamissa tarkastuksissa havaitsemista virheistä. Suurin osa jäsenvaltioista antoi komissiolle riittävän yksityiskohtaisen vastauksen hyväksyttävässä määräajassa.

Tilintarkastustuomioistuin luokittelee virheet joko ”kvantitatiivisesti ilmaistaviksi” tai ”ei-kvantitatiivisesti ilmaistaviksi” virheiksi. Kun tarkastellaan yhteiseen hallinnointiin liittyviä kvantitatiivisesti ilmaistavia virheitä, yli 90 prosentissa tapauksista vastuu virheestä oli jäsenvaltioilla. Jäsenvaltioita pyydettiin ilmoittamaan, mitä toimenpiteitä ne olivat toteuttaneet havaittujen, kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevien virheiden johdosta, ja 17 jäsenvaltiosta 15 antoi jonkin verran tietoja näistä toimenpiteistä ja niillä todennäköisesti aikaan saatavista tuloksista. Komissio seuraa näitä toimenpiteitä osana tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virheiden seurantaa.

Jäsenvaltioita pyydettiin lisäksi vastaamaan kuuteen, maataloutta ja koheesiopolitiikkaa koskevaan kysymykseen. Maatalouden osalta tilintarkastustuomioistuin ilmoitti olevansa huolissaan tilatukijärjestelmästä suoritettujen maksujen luotettavuudesta. Lähes kaikki jäsenvaltiot vastasivat tähän tilatukijärjestelmää koskevaan kysymykseen ja ilmoittivat jo tehneensä joitakin parannuksia. Koheesiopolitiikkaa koskevat kysymykset käsittelivät hallinto- ja maksuviranomaisten palveluksessa olevan henkilöstön määrää ja kyseiselle henkilöstölle järjestettyä koulutusta. Monet jäsenvaltioista ilmoittivat, että hallinto- ja maksuviranomaisten palvelukseen oli edeltävien 12 kuukauden aikana otettu uutta henkilöstöä. Yli 70 prosenttia jäsenvaltioista vastasi lisäksi, että sekä hallinto- että maksuviranomaisten palveluksessa olevalle henkilöstölle oli edeltävien 12 kuukauden aikana järjestetty koulutusta varainhoidossa ja varainhoidon valvonnassa.

Jäsenvaltioita pyydettiin lisäksi vastaamaan kahteen yleiseen kysymykseen. Ensimmäinen näistä koski kolmenvälisiä keskusteluja, joita käytiin vuoden 2008 touko-kesäkuussa komission, eräiden jäsenvaltioiden ja tilintarkastustuomioistuimen kesken tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista yksittäisistä virheistä. Kuusi jäsenvaltiota ilmoitti osallistuneensa tällaisiin keskusteluihin, ja vastauksista kävi ilmi, että jäsenvaltiot olivat keskusteluihin tyytyväisiä.

Toisessa yleisessä kysymyksessä jäsenvaltioilta tiedusteltiin, miten komissio voisi vahvistaa rooliaan yhteisessä hallinnoissa. Yleisimmät parannusehdotukset koskivat

sääntöjen ja lainsäädännön yksinkertaistamista, seurannan kehittämistä ja julkisiin hankintoihin liittyvää ohjeistusta.

3. VUOTTA 2007 KOSKEVAN TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT YLEISET JA YHTEISEEN HALLINNOINTIIN LIITTYVÄT HAVAINNOT

Komissio on pyrkinyt tehostamaan valvontajärjestelmäänsä, ja tämän työn tulokset ovat nyt alkaneet näkyä tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausumassa. Osa jäsenvaltioista on ottanut huomioon tämän kehityssuuntauksen, osa taas on korostanut sitä, ettei komissio ole 14 peräkkäiseen vuoteen onnistunut saamaan tilintarkastustuomioistuimelta huomautuksia sisältämätöntä lausumaa. Tämän vuoksi on ehdotettu, että nykyistä tarkastuslausumakäytäntöä olisi arvioitava uudelleen. Tilintarkastustuomioistuin onkin antanut hyväksyttävää riskitasoa koskevan suosituksen, jota on pidetty hyvänä aloitteena. Suosituksella pyritään varmistamaan, että valvonnan kustannukset ovat oikeassa suhteessa valvonnalla saavutettaviin tuloksiin.

Tilintarkastustuomioistuin antoi tilien perustana olevista toimista pitkälti samanlaisen lausuman kuin vuonna 2006. Vaikka virheiden arvioitu määrä on vähentynyt kahdella toimintalohkolla, joista toinen kuului tarkasteluajankohtana sisäisen politiikan ja toinen ulkoisten toimien piiriin, kokonaistilanne oli tästä huolimatta säilynyt ennallaan. Tilintarkastustuomioistuin antoi kuitenkin huomautuksia sisältämättömän tarkastuslausuman tilien luotettavuudesta. Tällainen ”puhdas” lausuma saatiin myös tulojen, talous- ja rahoitusasioiden toimintalohkon maksusitoumusten ja maksujen sekä hallintomenojen ja eräiden muiden menojen perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Valvontajärjestelmät olivat näillä osa-alueilla yleisesti ottaen vaikuttavia, eikä tarkasteltavana olleessa otoksessa havaittu olennaisessa määrin virheitä.

Kun kyse oli yhteisesti hallinnoitavista varoista, tilintarkastustuomioistuimen lausuma tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta oli useimmissa tapauksissa kielteinen. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että tällä osa-alueella virhetaso vaihteli mutta oli edelleen olennainen.

Taulukossa 1.1 on yhteenveto tarkastuslausumassa esitetyistä tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvistä tuloksista vuosikertomuksen luvuittain.

Taulukko 1.1 – Yhteenveto vuotta 2007 koskevassa tarkastuslausumassa (DAS) esitetyistä tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvistä tuloksista[3] (komission tulkinta)

	Arvioitu virheprosentti
Tulot	alle 2 %
Maatalous ja luonnonvarat – maataloustukirahasto*	alle 2 %
Maatalous ja luonnonvarat – muut kuin maataloustukirahasto*	yli 5 %
Koheesio	yli 5 %
Tutkimus, liikenne ja energia	2–5 %
Ulkoiset toimet	2–5 %
Koulutus ja kansalaisuus	2–5 %
Talous- ja rahoitusasiat	alle 2 %
Hallinto	alle 2 %
EKR	2–5 %

* Vastaa tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen 5 luvussa käytettyä jaottelua.

Tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan eniten virheitä esiintyi koheesiopolitiikan ja maaseudun kehittämisen osa-alueilla. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että talousarvion suurimman menoerän muodostavalla maatalouden ja luonnonvarojen osa-alueella menojen perustana oleviin toimiin liittyvä virhetaso oli osa-alueen tasolla tarkasteltuna olennainen. Kyseisellä osa-alueella käytössä olevat valvontajärjestelmät olivat tilintarkastustuomioistuimen mukaan osittain vaikuttavia. Maataloustukirahastossa, jonka osuus kaikista maatalousmenoista on noin 85 prosenttia, virhetaso oli hieman alle 2 prosenttia, joten osa-alueen kokonaisvirhetaso määräytyi pitkälti maaseudun kehittämismenoissa havaittujen virheiden perusteella. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin totesi vuoden 2006 tapaan, että yhdennetyllä hallinto- ja

[3] Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2007 ja toimielinten vastaukset, EUVL C 286, 10.11.2008, s. 29.

valvontajärjestelmällä voidaan edelleen tehokkaasti vähentää sääntöjenvastaisten menojen riskiä, jos sitä sovelletaan asianmukaisesti ja jos tiedot tallennetaan järjestelmään tarkasti ja luotettavasti. Se suositti tämän vuoksi parannuksia, jotka liittyvät tukioikeuksien tunnistamiseen, rekisteröintiin ja hallinnointiin.

Eniten virheitä tilintarkastustuomioistuin havaitsi koheesiopolitiikan osa-alueella. Tilintarkastustuomioistuimen arvioiden mukaan vähintään 11 prosenttia kaikista koheesiohankkeille maksetuista korvauksista olisi pitänyt jättää maksamatta. Tilintarkastustuomioistuin totesi koheesiopolitiikan valvontajärjestelmistä ensimmäistä kertaa, että (komissiossa ja jäsenvaltioissa) vuonna 2007 käytössä olleet valvontajärjestelmät olivat olleet osittain vaikuttavia. Kaikki tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat koheesiopolitiikan alaan kuuluvat toimet liittyivät ohjelmakauteen 2000–2006. Tilintarkastustuomioistuimen mukaan suurimmat puutteet liittyivät myös vuonna 2007 ensimmäisen tason tarkastuksiin ja tarkastuselinten toimintaan. Sen mukaan nämä puutteet olivat seuraavat[4]:

Hallintoviranomaiset – päivittäiset tarkastukset menojen todenperäisyyden varmistamiseksi olivat riittämättömät, menoilmoitusten tueksi tarvittavan todentavan aineiston puuttumista ei havaittu, tarjouskilpailumenettelyn puutteita ei havaittu.

Maksuviranomaiset – maksuviranomaiset eivät havainneet, jos hallintoviranomainen ei ollut toteuttanut riittäviä päivittäisiä tarkastuksia.

Tarkastuselimet – tarkastuselimet eivät toimittaneet riittäviä tarkastuksia varmuuden saamiseksi valvontajärjestelmien tehokkaasta toiminnasta.

Tilintarkastustuomioistuin katsoi, että monimutkaisilla ja epäselvillä säännöksillä oli merkittävä kielteinen vaikutus toimien asianmukaisuuteen ja laillisuuteen maaseudun kehittämisen ja koheesiopolitiikan aloilla.

Osaa koulutukseen ja kansalaisuuteen liittyvistä menoista hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että tällä osa-alueella maksujen virhetaso oli olennainen. Valvontajärjestelmien katsottiin olleen osittain vaikuttavia.

4. VIRHEIDEN JOHDOSTA TOTEUTETUT TOIMET

Komissio lähetti kullekin jäsenvaltiolle kirjeen, jossa se antoi tarkat tiedot tilintarkastustuomioistuimen kyseiseen jäsenvaltioon tekemien tarkastuskäyntien yhteydessä havaituista virheistä. Jäsenvaltioita pyydettiin ilmoittamaan, mitä toimia ne olivat toteuttaneet virheiden korjaamiseksi, sekä antamaan tiedot näiden toimien aikataulusta, sisällöstä ja odotettavissa olevista tuloksista. Suurin osa jäsenvaltioista toimitti pyydetyt tiedot määräajassa. Lisäksi vastaukset olivat yleisesti ottaen hyvälaatuisia, ja eräät jäsenvaltiot toimittivat erittäin tarkat tiedot tarkastustulosten perusteella toteuttamistaan toimista. Komissio seuraa näiden toimien toteuttamista osana kaikkiin tilintarkastustuomioistuimen kertomuksiin liittyvää seurantaa.

---

[4] Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2007 ja toimielinten vastaukset, EUVL C 286, 10.11.2008, s. 150.

Virheiden määrittely ja käsittely

Tilintarkastustuomioistuimen mukaan virheet voivat liittyä ”maksuedellytyksiin” tai ”muihin säännöstenmukaisuustekijöihin”. Nykyisin tilintarkastustuomioistuin luokittelee virheet joko ”kvantitatiivisesti ilmaistaviksi” tai ”ei-kvantitatiivisesti ilmaistaviksi” virheiksi.[5] Ainoastaan kvantitatiivisesti ilmaistavat virheet otetaan huomioon määritettäessä virheiden taloudellista vaikutusta koko tarkastettavan perusjoukon osalta ja laskettaessa julkaistavaa yleistä virhetasoa.

Kun tarkastellaan yhteiseen hallinnointiin liittyviä kvantitatiivisesti ilmaistavia virheitä, yli 90 prosentissa (ja koheesiopolitiikan alalla 100 prosentissa) tapauksista vastuu virheestä oli jäsenvaltioilla. Kaikilta jäsenvaltioilta saatiin vähintään osittainen vastaus tapauksissa, joissa kvantitatiivisesti ilmaistavien virheiden virhetaso oli 100 prosenttia. Jäsenvaltiot ilmoittivat kussakin tapauksessa, hyväksyivätkö ne, että virhe oli tapahtunut, vai katsoivatko ne, ettei virhettä ollut tehty. Lisäksi jäsenvaltiot ilmoittivat, mitä toimia ne olivat toteuttaneet virheen korjaamiseksi. Useat jäsenvaltiot (Tšekki, Saksa, Irlanti, Espanja, Kreikka ja Yhdistynyt Kuningaskunta) hyväksyivät useimmat tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat virheet. Jäsenvaltioita pyydettiin ilmoittamaan, mitä toimenpiteitä ne olivat toteuttaneet kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevien virheiden johdosta, ja 17 jäsenvaltiosta 15 antoi jonkin verran tietoja näistä toimenpiteistä ja niillä todennäköisesti aikaan saatavista tuloksista. Jotkin jäsenvaltioista totesivat, että perintätoimet oli jo aloitettu tai saatu päätökseen, ja ilmoittivat takaisinperityt määrät. Jäsenvaltioista Kreikka oli ainoa, jolta yhteisön rahoitusosuus peruutettiin kokonaan kaikissa niissä tapauksissa, joissa Kreikka myönsi virheen tapahtuneen.

5. JÄSENVALTIOIDEN TOIMET KOHEESIOPOLITIIKAN SEKÄ MAATALOUDEN JA LUONNONVAROJEN OSA-ALUEILLA HAVAITTUJEN PUUTTEIDEN KORJAAMISEKSI

Jäsenvaltioille lähetetty kysely sisälsi yhden maataloutta ja luonnonvaroja käsittelevään vuosikertomuksen lukuun liittyvän kysymyksen. Kysymys koski tilatukijärjestelmään tehtyjä parannuksia. Tilintarkastustuomioistuin otti vuotta 2007 koskevassa kertomuksessaan esille tilatukijärjestelmän mukaisesti maksettujen tukien luotettavuuteen liittyvät ongelmat. Tilintarkastustuomioistuin katsoi, että ensimmäiseksi olisi ratkaistava ongelmat, jotka liittyvät tukioikeuksiin, viljelylohkoja koskeviin tietoihin ja toimenpiteiden perustana olevien sääntöjen selkiyttämiseen ja yksinkertaistamiseen etenkin kansallisen varannon käytön osalta. Lähes kaikki jäsenvaltiot vastasivat tähän tilatukijärjestelmää koskevaan kysymykseen ja ilmoittivat jo tehneensä joitakin parannuksia. Monet uusista jäsenvaltioista totesivat, etteivät ne soveltaneet tilatukijärjestelmää. Ne uusista jäsenvaltioista, joissa tilatukijärjestelmä oli jo käytössä, ilmoittivat, että toimivaltainen kansallinen viranomainen oli vastikään tarkastanut ja hyväksynyt järjestelmän. Kaikki tilintarkastustuomioistuimen esille tuomat seikat oli otettu huomioon. Monet järjestelmää jo soveltavista jäsenvaltioista mainitsivat, että etenkin ortokuviin ja tukioikeuksiin liittyviä parannuksia tehtiin jatkuvasti. Lisäksi tietokantoja päivitettiin ja niiden rakennetta parannettiin useissa jäsenvaltioissa.

---

[5] Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2007 ja toimielinten vastaukset, EUVL C 286, 10.11.2008, s. 28.

Koheesiopolitiikkaa koskevissa neljässä kysymyksessä käsiteltiin hallinto- ja maksuviranomaisten palveluksessa olevan henkilöstön määrää ja kyseiselle henkilöstölle järjestettyä koulutusta. Suurin osa jäsenvaltioista vastasi kysymykseen, joka koski hallinto- ja maksuviranomaisten palvelukseen edeltävien 12 kuukauden aikana otetun uuden henkilöstön määrää. Uutta henkilöstöä oli otettu palvelukseen uudelleenjärjestelyjen yhteydessä ja eräissä tapauksissa myös huolehtimaan kauden 2000–2006 ohjelmien päättämisestä ja uusien, kauden 2007–2013 ohjelmien toteuttamisesta. Uutta henkilöstöä oli palkattu runsaasti etenkin uusissa jäsenvaltioissa, esimerkiksi Bulgariassa uuden henkilöstön osuus oli 88 prosenttia.

Yli 70 prosenttia jäsenvaltioista vastasi, että sekä hallinto- että maksuviranomaisten palveluksessa olevalle henkilöstölle oli edeltävien 12 kuukauden aikana järjestetty koulutusta varainhoidossa ja varainhoidon valvonnassa. Useimmilla jäsenvaltioilla oli käytössään jonkin verran tilastotietoja henkilöstökoulutuksesta. Monet jäsenvaltiot korostivat lisäksi tarjoavansa varainhoitoa ja varainhoidon valvontaa sekä ohjelmien ja sopimusten hallinnointia koskevaa täydennyskoulutusta tavanomaisena osana omia koulutusohjelmiaan järjestämällä seminaareja, tiedotustilaisuuksia ja konferensseja. Useimmissa jäsenvaltioissa perehdyttämiskurssit (yhdessä tapauksessa jopa kolmipäiväiset) ja aloituspaketit olivat kiinteä osa jäsenvaltion tarjoamaa koulutuspakettia. Jäsenvaltioista 80 prosenttia tarjosi uudelle henkilöstölle aloituspaketin. Nämä paketit sisälsivät joukon perusasiakirjoja, joihin kuuluivat mm. tarkistuslistat, ohjeet ja menettelyoppaat. Useat jäsenvaltiot ilmoittivat lisäksi, että hallinto- ja maksuviranomaisilla oli omat verkkosivut ja että tiedon jakaminen intranetissä oli yleinen käytäntö. Julkisiin hankintoihin liittyviä asiakirjoja ei muutamissa tapauksissa ollut helposti saatavilla, ja Liettua katsoi, että komissiolta tarvittiin tässä yhteydessä lisätukea. Julkisiin hankintoihin liittyvät vaikeudet ja niistä seurauksena olevat tarjouskilpailumenettelyihin liittyvät ongelmat olivat syynä yhteen yleisimmistä tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista virheistä.

Kysymys 6 koski huomautuksia, joita tilintarkastustuomioistuin oli esittänyt tarkastuselimistä[6]. Sillä pyrittiin selvittämään, miksi tarkastuselimet eivät olleet tehneet riittäviä tarkastuksia. Lähes kaikki jäsenvaltiot olivat tulkinneet tarkastuselimen viittaavan ylimpään kansalliseen tarkastuselimeen ja ilmoittaneet, että tämä elin on riippumaton ja että se tekee erittäin laadukasta työtä. Tilintarkastustuomioistuin tarkoitti tarkastuselimillä kuitenkin sellaisia muita tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen 6.29 kohdassa mainittuja tarkastuselimiä, jotka tekevät hankkeiden hallinnointiin ja valvontaan liittyviä tarkastuksia. Jäsenvaltioiden antamia vastauksia ei tämän vuoksi voida hyödyntää.

Kysymyksessä 7 jäsenvaltioita pyydettiin ilmoittamaan, oliko tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virheiden kokonaismäärä vähentynyt edellisvuoteen verrattuna. Useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat, etteivät ne pystyneet tekemään vertailua, koska tilintarkastustuomioistuin ei ollut toimittanut jäsenvaltiossa tarkastusta kahtena peräkkäisenä vuonna. Neljä maata – Unkari, Yhdistynyt kuningaskunta (Skotlanti), Puola ja Espanja – ilmoitti kuitenkin, että virheiden kokonaismäärä oli vähentynyt edellisvuosiin verrattuna.

---

[6] Ks. edellä oleva alaviite 4.

Taulukossa 1.2 on yhteenveto kyselyyn saatujen vastausten kokonaismääristä sekä tiedot henkilöstömäärän kasvusta, henkilöstökoulutuksesta ja jäsenvaltioiden tarjoamista aloituspaketeista.

Taulukko 1.2

Kysymys	Vastauksia yhteensä		Jätetty vastaamatta yhteensä
1) Maatalous	24		3
2) Hallinto- ja maksuviranomaisten palvelukseen otetut uudet työntekijät	25		2
henkilöstömäärän lisäys % (kun määrä oli ilmoitettu)			
5–24 %	4		
25–49 %	8		
50–100 %	5		
3) Hallintoviranomaisten tarjoama koulutus	24		3
koulutusta saaneen henkilöstön osuus % (kun määrä oli ilmoitettu)			
5–24 %	3		
25–49 %	5		
50–100 %	5		
4) Maksuviranomaisten tarjoama koulutus	24		3
koulutusta saaneen henkilöstön osuus % (kun määrä oli ilmoitettu)			
5–24 %	1		
25–49 %	2		
50–100 %	9		
5) Aloituspaketin sisältö	22		5
	Kyllä	**Ei**	**Ei vastausta**

Tarkistuslistat	20	2	5
Valvontastrategioiden ohjeet	17	5	5
Ohjeet tarkastusten tulosten ja virhetasojen raportoinnista	20	2	5
Yleiskatsaus tukikelpoisuussäännöistä korvaushakemusten tarkistamiseksi	19	3	5
Julkisiin hankintoihin sovellettavat säännöt	19	3	5
Loppumaksut – säännöt ja tehtävät tarkastukset	20	2	5
Sääntöjenvastaisuudet ja seuraukset	19	3	5
Muut menettelytapaohjeet	19	3	5
6) Tarkastuselimet	23		4
7) Virheiden väheneminen	23		4
8) Kolmenväliset keskustelut	24		3

6. JÄSENVALTIOIDEN AUTTAMINEN EU-RAHOITTEISTEN HANKKEIDEN HALLINNOINNIN PARANTAMISESSA

Kysely sisälsi kaksi yleisluontoista kysymystä, joilla pyrittiin selvittämään, miten komissio voisi auttaa jäsenvaltioita parantamaan EU-rahoitteisten hankkeiden hallinnointia.

Ensimmäinen näistä kysymyksistä koski tilintarkastustuomioistuimen, eräiden jäsenvaltioiden ja komission välillä ennen heinäkuussa 2008 järjestettyä kuulemismenettelyä käytyjä kolmenvälisiä keskusteluja. Näissä varsinaista kuulemismenettelyä pohjustaneissa keskusteluissa käsiteltiin virheitä, joita tilintarkastustuomioistuin oli havainnut ohjelmiin ja hankkeisiin liittyvissä tarkastuksissa. Kysymyksellä pyrittiin selvittämään, miten hyödyllisinä jäsenvaltiot pitivät näitä keskusteluja. Toisessa yleisessä kysymyksessä jäsenvaltioilta tiedusteltiin, miten komissio voisi vahvistaa rooliaan valvojana yhteisessä hallinnoinnissa.

Kolmenväliset keskustelut

Kuusi jäsenvaltiota ilmoitti osallistuneensa kolmenvälisiin keskusteluihin. Vastauksista kävi ilmi, että vaikka keskustelujen tulokset eivät aina olleet niihin osallistuneiden jäsenvaltioiden kannalta myönteisiä, jäsenvaltiot olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä aloitteeseen. Erittäin hyödyllisinä näitä keskusteluja pitivät Irlanti, Kreikka, Slovakia ja Tšekki. Etenkin Irlanti katsoi, että tästä toimintatavasta ja kokemuksesta oli erittäin paljon hyötyä sekä hallintoviranomaisille että jäsenvaltiolle. Se perusteli tätä seuraavasti:

”Tilintarkastustuomioistuimen menettelyjen ymmärtäminen.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten ottaminen osaksi jäsenvaltion omia tarkastuksia ja valvontaa.

Kasvotusten käytyjen keskustelujen ansiosta päästiin sopimukseen huomattavasti useammista kohdista kuin kirjallisessa menettelyssä olisi ollut mahdollista.

Tilintarkastustuomioistuin selitti perusteellisesti, miksi tietyt kohdat jätettiin kertomukseen, minkä ansiosta jäsenvaltio ymmärsi ja hyväksyi esitetyt perusteet.

Kaikki vielä ratkaisematta olevat kysymykset saatiin tämän vuoksi käsiteltyä ja lopullinen kertomus julkaistua ajoissa ja tehokkaasti.”

Komission roolin vahvistaminen valvojana

Useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat olevansa tyytyväisiä siihen, miten komissio oli hoitanut valvojan tehtävänsä. Kaksi jäsenvaltiota mainitsi lisäksi komission kanssa alue- ja koheesiopolitiikan aloilla tehdyt luottamussopimukset. Jäsenvaltiot olivat myös tyytyväisiä siihen, että komissio oli vahvistanut rooliaan antamalla ohjelmakautta 2007–2013 koskevia ohjeita. Jäsenvaltioista kuitenkin hieman yli puolet katsoi, että komissio voisi parantaa toimintaansa valvojana. Tähän ryhmään kuului etenkin uusia jäsenvaltiota. Parannuksia ehdotettiin erityisesti seuraavilla osa-alueilla:

- **Säännöt ja lainsäädäntö**: hallinto- ja maksuviranomaisia varten olisi laadittava ohjeita ja **hyviä käytänteitä**, ja niille olisi tarjottava koulutusta; sääntöjä ja lainsäädäntöä olisi **yksinkertaistettava** hankkeiden toteuttamisen tehostamiseksi.

- **Seuranta**: komission suorittamaa valvontaa olisi parannettava etenkin varmistamalla, että komission tarkastuskäynneillään noudattamista menetelmistä annetaan nykyistä enemmän tietoa.

- **Julkiset hankinnat**: julkisten hankintojen valvontaa ja julkisia hankintoja koskevaan yhteisön lainsäädäntöön liittyvää koulutusta olisi lisättävä; olisi annettava julkisia hankintoja koskevat ohjeet.

7. PÄÄTELMÄT

- Komissio on yleisesti ottaen tyytyväinen jäsenvaltioilta kyselyyn saamiensa vastausten laatuun ja siihen, että lähes kaikki jäsenvaltiot noudattivat tiukkaa määräaikaa. Lisäksi eräiltä jäsenvaltioilta saatiin perusteelliset tiedot niiden toteuttamista korjaavista toimenpiteistä.

- Jäsenvaltiot kommentoivat vuotta 2007 koskevassa tarkastuslausumassa havaittavissa olevia parannuksia. Kyseinen tarkastuslausuma oli ensimmäinen, joka ei sisältänyt huomautuksia tilien luotettavuudesta. Yhteisestä hallinnoinnista voidaan todeta, että jäsenvaltiot pyrkivät myös jatkossa parantamaan hallinnointijärjestelmiään ja vähentämään virheitä. Kyselyyn saadut vastaukset osoittavat, että jäsenvaltioiden suhtautuminen on yleisesti ottaen myönteistä: henkilöstön määrää oli lisätty ja etenkin hallinto- ja maksuviranomaiset olivat ottaneet palvelukseensa merkittävästi uutta henkilöstöä ja tarjonneet henkilöstölleen myös runsaasti koulutusta. Jäsenvaltiot yleensä hyväksyivät tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat virheet, ja monissa tapauksissa ne olivat jo toteuttaneet korjaavia toimenpiteitä. Komissio huolehtii näiden toimenpiteiden seurannasta.

- Yleensä jäsenvaltiot ilmoittivat olevansa tyytyväisiä siihen, miten komissio on hoitanut valvojan tehtävänsä. Ne totesivat kuitenkin, että sääntöjä ja lainsäädäntöä olisi yksinkertaistettava. Komissiota pyydettiin lisäksi kehittämään ja tehostamaan tarjoamaansa ohjeistusta ja apua. Jäsenvaltiot myös pyysivät komissiota ja tilintarkastustuomioistuinta selventämään sääntöjä etenkin parhaiden käytänteiden osalta.